

**Ganz-MÁVAG
Szakmunkás-
képzés**

Átalakították a lakatos tanműhelyt — megkezdődött a forgácsoló szakmunkások tömeges képzése a Ganz-MÁVAG zalaegerszegi gyárában. Az ok: az anyavállalat kétezer négyzetméteres forgácsolócsarnokot épít Zalaegerszegre. Az új üzemből a modern gépeknek jövőre már termelniük kell.

**Tanyai fiatalok
országos találkozója**

Jelenleg 150-200 ezer KISZ-korú fiatal él és dolgozik tanyán. Képviseleik augusztus 18-tól négy napon át tanácskoznak sajtós gondjaikról, feladataikról a tanyai fiatalok III. országos találkozásán. Szerdán a gyulai várban Pásztor Gabriella, a KISZ KB titkára megnyitja a hét „tanyás” megyéből érkező 120 fiatal részvételével

zajló találkozót. Megvitatják a KISZ IX. kongresszusa határozataiból és az akcióprogram végrehajtásából adódó időszerű feladataikat. Szó lesz arról is, milyen tennivalók várnak a tanyai KISZ-szervezetekre a szervezeti élet továbbfejlesztésében, a közművelődési és sporttevékenység fellendítésében.

Kedvetlen túlórázás

Volt egy időszak, amikor az új munkahelyet keresők a feltételekről érdeklődve szinte kivétel nélkül megkérdezték: és mi lesz a túlórakkal? A munkaügyi, a jövődöntők fölkelésénél várták, mikor bújnik ki a szög a zsákból, buzgón és megnyugtatóan bólgattak, hogy nincs mitől tartani, lesz túlóra is bőven. Ez az érv többnyire döntőnek bizonyult, a kérdező osztott, sorozott, sebtében kiszámította, mennyire kerekedik majd a fizetés az ily módon hivatalosan is „garantált” túlórakkal, és létrejött az egyezség. Ugyanezek a munkaügyi és főnökök akkor élték át az újabb nehéz percek, amikor alkalommal saját feletteseiknek éppen az ellenkezőjét kellett bizonyítaniuk, mint amivel a belépőket biztatták. Be kellett számolniuk, mit tettek a túlórak csökkentése érdekében, kimutatásokkal kellett igazolniuk, hogy az engedélyezett kereteken belül maradtak. Hogy a valóság gyakran ellentmondott a kimutatásoknak? Okosabbnak tartották, ha hallgatnak a „fekete” túlórakról.

sem tetszett már a mértéktelen túlmunka. Megengedhetik maguknak, hogy beleunjanak... Az iparban korábban sem volt titok, hogy az állami vállalatok túlóratúlengését nem utolsósorban az állami ipar bérszínvonalának viszonylagos elmaradottsága okozza. A szorongató létszámhelyzetben a gyárak a fizetést kipótló túlórakat tartották az egyik lehetséges vonzerőnek, ezért tettek kecsegtető ígéretek, s ezért is váltották be. A nagyzemi munkások központi béremelése azonban gyökeres fordulatot hozott. Kiegyenlítődték a különbségek, több lett a fizetés, a korábbi lelkes túlórázók is gondolkodni kezdtek, megéri-e tovább tartani a tempót. Miért legyenek önmaguk ellenségei, miért ne pihenjenek, szórakozzanak szabad idejükben, mint mások?

Valóban: miért ne tehetnék? A munkaügyi ma már akkor sem igen mernek előhozakodni a túlóraigényekkel, ha tudja a tudják, hogy egyes helyeken mennyire szükség van rájuk. Amilyen szívesen, magától értetődően végeznek társadalmi munkát az emberek, olyan kedvetlenül túlóráznak. Persze, ha társadalmi ügyé a munkásbecsületre hivatkozva, mégiscsak megszervezik a nyújtott, vagy külön munkákat. Idősebbek és fiatalabbak között ez gyakran ellentétet is okoz. A fiatalok nyíltan kimondják, hogy szükségük van a szabad idejükre, nincs az a pénz, amiért túlóráznak, az idősebbek pedig, akik, ha fáradtan és kedvetlenül is, de mégis bentmaradnak. Ilyenkor joggal úgy érzik, egyedül az ő vállukra nehezedik a tervek teljesítésének felelőssége.

Az sem ritka, hogy a rendszeres túlórák széles körben vitatott kérdése válnak. Indokoltan teszik szavát, különösen a nőket foglalkoztató munkahelyeken: hogyan juthat érvényre így a munkaidő-csökkentés, a családvédelmi törvény? Ezek a kedvetlen túlórak kétségkívül kedvezőbb jelek, mint a korábbiak. De ugyanolyan figyelmeztetőek, és ugyanarra figyelmeztetnek: a szervezetszegieség hiányosságaira, a pontatlanságokra, lazaságokra. Csak éppen a másik oldalról.

Viczián Erzsébet

**„Visszafelé
nem léphetünk”**

Fonócsaládok — Tapasztalatok a textilművekből

A legtöbb üzemből jól meghatározhatóan elkülönül egymástól a szak-, a betanított és a segédmunka. Ennek megfelelően külön-külön pótolják — amennyire tudják — az egyes csoportból más munkahelyre távoztak, vagy nyugdíjba vonult dolgozókat. De nem vonatkozik mindez például a Szegedi Textilművek fonócsaládjára, amelyben a gyártási eljárásból eredően közel került egymáshoz a szakmunkák képző fonás és a betanított munka, a megtelt csévék leszedése. Abban is különbözik ez az üzem a többitől, hogy az utánpótlásnak jóformán egyetlen forrása létezik: a gyári szakmunkásképzés. Az „utáról” csak nagyon ritkán vehetnek föl egy-egy dolgozót. Erthező tehát, hogy a textilművek vezetői — az idősebb munkások megbecsülése mellett — a fiatalok megtartására fordítják a legnagyobb gondot.

eddig is besegítettek egymásnak olykor. Az viszont kétségtelen, hogy az idősebb fonócsaládok nehezebben tanulnak, s szívesen lemondtak volna arról a változásról.

Kísérletképpen tavaly szeptemberben alakítottak meg munkacsoportként két fonócsaládot, majd idén, április elején fejlesztették tovább a rendszert. Eddig a gyűrűfonócsalád dolgozóinak, illetve gépeinek kétharmad részét vonták be az új munkaszervezési formába. Az eltelt hónapokban sok érdekesség és értékes tapasztalatot nyertek a vezetők. Mindezekelőtt azt, hogy a kísérlet a termelés oldaláról megközelítve sikeres volt. A vezetők egy fonócsaládot óránként 255 kilométer hosszú fonal elkészítését várták, s e helyett az első félév eredmény: több mint 277 kilométer, egy óra alatt. A munka tehát lényegesen termelékenyebbé vált, s kétségtelen, ez a legfontosabb. Különösen most, amikor a hatékonyság fokozása létkérdés a magyar népgazdaságnak. Erdemes azonban megvizsgálni azt is, hogy a többlétszámú milyen mértékű többletmunka eredménye. Egyáltalán kinek, milyen változást hozott a fonócsaládok megalakítása.

csoportvezetőnek jutott, bérfeszültség keletkezett, másrészt az utóbbi hónapokban kevesebb leszedést jutott egy műszakra. Tehát akkor is változtatni kellett volna a bérezési formán, ha nem alakítják meg a fonócsaládokat.

A többi megkérdezethez hasonlóan Török Ferencné is az elvégzendő feladatok gyarapodása miatt panaszkodik: elsősorban a társai nevében. A családban, amelynek vezetője, tapasztalt, jó fonócsalád dolgozó, de nekik is sok volt az elmúlt hónapok munkája. Tudják azonban, hogy mindebben szerepet játszik a gyenge minőségű alapanyag, így bizakodnak: majd csak javul az előfonal, s föllélegezhetnek. Bár a fonócsaládok megalakításában egyelőre nem sok fantáziát látnak, nem is ellenségei a fejlődésnek. Törökné azt mondta: „tudjuk, hogy visszafelé nem léphetünk”.

Biztatásnak jó az előbbi vélemény, a fonócsalád vezetői számára. Ennél többet nem is reméltek az első hónapok után. Később aztán csak könnyebben lesz a munka valamelyest, hiszen megszokják a fonócsalád megváltozott körülményeket, másrészt pedig lehet még finomítani a fonócsaládrendszert. Majdnem bizonyos, hogy módosítják például a bérezést. Jelenleg egy gépcsoporton egymást váltó három fonócsalád tagjai az együttes termelés alapján kapják meg fizetésüket, csoportbérezés formájában. Mivel azonban a családot nem azonos képességűek, s nem egyformán szorgosak, az ilyen díjazás sem egészen igazságos. Eppen ezért tervezik a vezetők, hogy a három műszak fonócsaládjainak munkáját külön-külön ítéljük meg, s a végzett munka alapján fizetik őket.

Jónak bizonyult az alapgondolat, a fonócsaládok megalakítása, akkor is, ha — mint korábban írtuk — nem egyértelmű a rokonszeny iránta. Lehet csiszolni, módosítani. Úgy, hogy a termelési eredmények továbbra is kedvezőek maradjanak, de a fonócsalád is elégedettek legyenek.

Szirák József

Üzem — határidő előtt

Százhalombattán, a gyorsított beruházási programmal épülő Dunai Kőolajipari Vállalatnál hétfőn megkezdte az évente 1,5 millió tonna nyersolajat feldolgozó atmoszférikus-vákuumdesztillációs üzem próbáját. Az újabb atmoszférikus-vákuumdesztillációs üzem tornyát a Szovjetunióban gyártották. Munkába állítását eredetileg szeptember végére tervezték, de az átadás határidejét egy hónappal megrövidítették. Elkészültével 9 millió tonnára növekszik az olajváros feldolgozó-kapacitása.

Elhunyt Mócsy János

A magyar és a nemzetközi tudományos élet súlyos vesztesége érte: Mócsy János, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, az állatorvostudományi egyetem Kossuth- és Állami-díjas nyugalmazott tanszékvezető tanára, több más magas kitüntetés tulajdonosa, az állatorvostudományi és a Humboldt egyetem tiszteletbeli doktora hétfőn 81 éves korában váratlanul elhunyt.

Mócsy akadémikus, aki az állatorvosi belgyógyászat világszerte elismert művelője és a mai állatorvosi nemzedék egyik legnagyobb tanító mestere volt, szaktudományának számos ágában maradványt alkotott: a patológia, a gyógyszerészet, a diagnózis, az állathigiénia területén végzett kutatásai a magyar és a nemzetközi orvostudomány számára egyaránt felbecsülhetetlen értéket jelentenek. Szakkönyveit számos külföldi nyelvre fordították le, amelyekből a világ állatorvosainak jelentős része sajátította el a szakmája gyakorlásához szükséges ismereteket.

A magyar állatorvostudomány utolsó klasszikus képviselője egyetemi oktató-nyelvő munkája mellett tevékenyen vette ki részét az állatorvostudományi oktatás-kutatás szervezéséből és irányításából is: több mint fél évtizedig irányította az agrártudományok osztályát. Mócsy akadémikus élete utolsó pillanatáig szakadat-

Kitüntetés

Ruzickay György, Munkácsy-díjas festőművésznek — 80. születésnapja alkalmából, több évtizedes művészi munkássága elismerésül — a Minisztertanács a Magyar Népköztársaság Erdemes Művésze kitüntető címet adományozta. A kitüntetést Aczél György, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, miniszterelnök-helyettes hétfőn, tegnap adta át. (MTI)

Több „Szerencsi”

Az elmúlt év végén fejezték be a Szerencsi Csokoládégyár rekonstrukcióját. Új épületeket emeltek és új gépsorokat állítottak be. Ezzel jelentősen bővítették a gyár kapacitását. Az idén huszonegyezer tonna edességet gyártanak. Képünkön: Részlet az üzemből. (MTI-fotó)

Azt írjuk, hogy a fonócsalád közel került egymáshoz a szak- és a betanított munka. Annyira azonban mégsem fonócsalád össze, hogy a leszedőként alkalmazott fiatal szakmunkások elégedettek legyenek. Tudják ezt a vezetők is: véleményük: „A leszedői beosztásban foglalkoztatás nem nyújt megfelelő anyagi és erkölcsi megbecsülést a fonócsaládok számára. Elhatározták hát, hogy olyan munkaszervezési formát választanak meg, a fonócsalád, amely nem tesz különbséget a két beosztás között, vagyis a megalakított csoportok tagjai mindegyik munkaműveletből kivesszik a részüket. E csoportok: a fonócsaládok.

Természetesen nem csupán a fiatal szakmunkások megbecsülése miatt szükséges: a fonócsaládok létrehozása. Indokolja ezt az intézkedést a fonócsaládok eredményének visszaesése, s a jelentkező jó néhány műszaki-technológiai nehézség. Mindezen túl a fejlődés megkívánja, hogy az üzemekben olyan optimális létszámú csoportokat alakítsanak, amelyek pontosan megfelelnek egy-egy feladatkor ellátására. Egy-egy fonócsaládban tizen-tizenhárom dolgoznak, a csoportvezető irányításával. Egy munkásnak kevesebb gépet kell kiszolgálnia, mint korábban, de műszakonként három-négy alkalommal le kell szedni a megtelt csévéket. A régen fonócsaládok tagjai tehát meg kell tanulni a leszedés műveletét, a volt leszedőknél pedig természetesen a fonást. A lányok és asszonyok többségének ez nem okoz gondot, hiszen tanulóidőjük alatt mindkét tevékenységgel megismerkedtek, másrészt Mivel legtöbb pluszpénz a